

Rozdział 3

¹ Po tych wydarzeniach król Achaszwerosz wywyższył Hamana syna Hamdaty, Agagity, wyniósł go i ustanowił ponad wszystkimi książętami, których miał. ² I wszyscy słudzy króla, którzy byli w bramie królewskiej, pochylali się i składali pokłon Hamanowi, bo tak nakazał mu król, ale Mordechaj nie pochylał się i nie składał pokłonu. ³ Słudzy króla, którzy byli w bramie królewskiej, pytali Mordechaja: Dlaczego sprzeciwiasz się rozkazowi króla? ⁴ I gdy mówili [to] do niego dzień po dniu, ale ich nie słuchał, donieśli Hamanowi, aby sprawdzić, czy słowa Mordechaja się ostoją, bo wyjaśnił im,

Malbim

1. Dlaczego król wyniósł Hamana do tak wysokiej pozycji?
Jaki związek miał ten awans z poprzednimi wydarzeniami?
Słowa **wywyższony** i **wyniesiony** wydają się mówić to samo.
2. Dlaczego podkreśla się, że byli to **słudzy króla, którzy byli w bramie królewskiej**?
Dlaczego jest powiedziane **nakazał mu**, skoro to słudzy otrzymali rozkaz?
4. Dlaczego Mordechaj nie chciał pokłonić się Hamanowi?
Co znaczą słowa **czy słowa Mordechaja się ostoją, bo wyjaśnił im, że [nie kłania się, gdyż] jest Żydem?** (Problem nie tkwił w tym, że Mordechaj był Żydem, lecz w tym, że nie chciał się pokłonić).

פרק ג

אָחֵר | הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גִּדְּלָהּ הַמֶּלֶךְ
אֶחְשׂוּרוֹשׁ אֶתִּהְמֵן בְּיַד־הַמֶּלֶכָּה הָאֲגָגִי
וַיִּנְשָׂאָהּ וַיִּשָּׂם אֶת־כִּסֵּאוֹ מֵעַל כְּלֵי
הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אֵתוּ: וַיְכַלֵּעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ פְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים
לְהֵמָּן כִּי־כֹן צִוְּהִילוּ הַמֶּלֶךְ וּמְרַדְּכֵי לֹא
יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמְרַדְּכֵי מִדֹּעַ
אֲתָה עוֹבֵר אֶת מִצְנַת הַמֶּלֶךְ: וַיְנַהֵי
בְּאֲמָרָם [כְּאֲמָרָם] אֱלֹהֵי יוֹם וַיּוֹם וְלֹא
שָׁמַע אֱלֹהֵיהֶם וַיִּגְיִדוּ לְהֵמָּן לְרֵאוֹת
הַיַּעֲמָדוֹ וַדְּבַרֵי מְרַדְּכֵי כִּי־הִגִּיד לָהֶם

że [nie kłania się, gdyż] jest Żydem. ⁵ [Gdy] Haman zobaczył, że Mordechaj nie pochyla się i nie składa mu pokłonu – Haman napełnił się gniewem. ⁶ Ale uznał za niegodne siebie zgładzić samego [tylko] Mordechaja, bo powiedziano mu, z jakiego narodu jest Mordechaj – i Haman zapragnął zniszczyć wszystkich Żydów, naród Mordechaja, którzy byli w całym królestwie Achaszwerosza. ⁷ W pierwszym miesiącu, to jest w miesiącu nisan, w dwunastym roku [panowania] króla Achaszwerosza, rzucono *pur*, to znaczy los, w obecności Hamana, co do dnia i co do miesiąca, i wypadł dwunasty miesiąc, to jest miesiąc adar. ⁸ Powiedział więc Haman do króla Achaszwerosza: Jest taki jeden naród, rozproszony i rozrzucony pomiędzy narodami we wszystkich krajach twojego królestwa, ich prawa są odmienne od [praw] wszystkich innych narodów, nie wypełniają praw króla i nie jest korzystne

Malbim

5. Dlaczego Haman nie rozzłościł się słysząc słowa sług, lecz dopiero wtedy, gdy osobiście zobaczył odmowę Mordechaja?
6. Dlaczego Haman zdecydował się zniszczyć wszystkich Żydów z powodu przestępstwa jednego człowieka?
7. Dlaczego losy padły na 13 adar?
Słowa **w obecności Hamana** wydają się zbędne, a słowa **co do dnia i co do miesiąca, i wypadł dwunasty miesiąc** pozornie nie mają sensu.

אֲשֶׁר־תִּהְיֶה זְהוּדִי: הַיְגֵרָא הַמָּזְ פִּי־אִיז
מְרַדְכִי פִרְעַ וּמִשְׁתַּחֲוֶה לּוֹ וַיִּמְלֵא הַמָּזְ
חֲמָה: יוֹנִבֵז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמְרַדְכִי
לְבַרְזוֹ פִּי־הַגִּידוֹ לּוֹ אֶת־עַם מְרַדְכִי וַיִּבְקֹשׁ
הַמָּזְ לְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר
בְּכָל־מְלָכוֹת אַחַשְׁוֵרוּשׁ עִם מְרַדְכִי:
יַבְחֹדֶשׁ הָרֵאשִׁוֹן הוּא־חֹדֶשׁ גִּיטָז בְּשָׁנַת
שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ הַפִּיל
פּוֹרֹ הוּא הַגּוֹרֵל לְפָנָי הַמָּזְ מִיּוֹם אֶל־יּוֹם
וַיִּמְחַדֵּשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ
אַדָּר: הַיְגֵאֲמֵר הַמָּזְ לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ
יִשְׁנֶנּוּ עִם־אֶחָד מִפְּנֵי וּמִפְּנֵי בֵּין הָעַמִּים
בְּכָל מְדִינֹת מְלָכוֹתָ וְדַתִּיהֶם שְׁנֹת
מִכָּל־עַם וְאֶת־דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אִינָם עֹשִׂים

dla króla, by im pobbłażać.⁹ Jeśli wyda się to królowi słuszne, niech zostanie napisane, że mają być wytraceni, a ja odważę dziesięć tysięcy kikarów srebra, by złożyć [je] do skarbca królewskiego, [na zapłatę] dla tych, którzy spełnią to zadanie.¹⁰ Król zdjął swój pierścień z ręki i dał Hamanowi, synowi Hamdaty Agagity, prześladowcy Żydów.¹¹ Powiedział król do Hamana: Będą ci dane pieniądze i ten naród, byś zrobił z nimi to, co wydaje ci się słuszne.¹² Wezwano pisarzy królewskich, w pierwszym miesiącu, trzynastego dnia miesiąca. Napisano wszystko, co nakazał Haman, do satrapów króla i do namiestników każdego kraju, i do książąt każdego ludu i każdego kraju, pismem i w języku każdego ludu. Spisano to w imieniu króla

Malbim

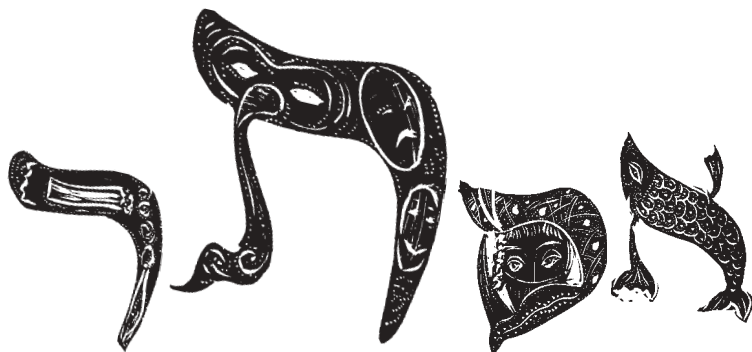
9. W jaki sposób tak wielki, potężny władca jak Achaszwerosz mógł zgodzić się na zgładzenie całego, niewinnego narodu?
Jeśli król był współwinnny, dlaczego później zastanawiał się nad intencjami sprawcy; dlaczego wylał swój gniew na Hamana; i dlaczego pozwolił później Żydom napisać megilę, w której został okryty złą sławą?
Jak Haman mógł oczekiwać, że król wyda cały naród na rzeź?
Dlaczego pieniądze Hamana mają dostać ci, **kterzy spełnią to zadanie**, a nie, co byłoby bardziej logiczne, królewscy skarbnicy?
10. Dlaczego Haman przedstawiony jest tu jako **prześladowca Żydów**?
Dlaczego mówi się nam, że król przekazał swój pierścień Hamanowi?
11. Jeśli zamierzał odrzucić jego propozycję pieniędzy, to dlaczego powiedział **będą ci dane**, zamiast, co byłoby bardziej odpowiednie, „zostaw je sobie”?
12. Dlaczego Haman śpieszył się, aby listy zostały napisane jeszcze tego samego dnia, chociaż miały odnieść skutek dopiero po jedenastu miesiącach?

וְלַמֶּלֶךְ אֵיזִישׁוּנָה לְהַנִּיחֵם: ֹאִם־עַל־
הַמֶּלֶךְ טוֹב יִפְתָּב לְאַבְרָם וְעִשְׂרֵת
אֲלָפִים כֶּפֶר־כֶּסֶף אֲשִׁקוּל עַל־יְדֵי עִשְׂרֵי
הַמִּלְאכָה לְהָבִיא אֶל־גִּגְיַי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּסֶר
הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהַמְזָן
בְּיַד־הַמְדַתָּא הָאֲגָגִי צַרְר הַיְהוּדָיִם:
יִיא וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהַמְזָן הַכֶּסֶף גָּתוֹז לָךְ
וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ פֶטוֹב בְּעֵינֶיךָ:
יִי וַיִּקְרָאֻ סִפְרֵי הַמֶּלֶךְ בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן
בַּשְּׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּפְתָּב כְּכֹל־
אֲשֶׁר־צִוָּה הַמֶּלֶךְ אֶל אַחֲשֵׁד־רַפְנִי־הַמֶּלֶךְ
וְאֶל־הַפְּחֹת אֲשֶׁר ׀ עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה
וְאֶל־שָׂרֵי עַם וְעַם מְדִינָה וּמְדִינָה
כְּכַתְּבָהּ וְעַם וְעַם כְּלִשׁוֹנָה בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ

Achaszwerosza i zapieczętowano jego pierścieniem.
¹³ Rozesłano obwieszczenia poprzez gońców do wszystkich krajów króla, [nakazujące] wyniszczyć, wymordować i wytracić wszystkich Żydów, od młodego do starego, dzieci i kobiety – w jednym dniu, trzynastego dnia dwunastego miesiąca, to jest miesiąca adar, a ich majątek zagrabić. ¹⁴ Odpis tego pisma został ogłoszony wszystkim narodom, aby stać się prawem w każdym kraju, że mają być gotowi na ten dzień. ¹⁵ Gońcy wyruszyli ponaglani przez rozkaz króla, prawo zostało rozpowszechnione w Szuszan, stolicy, król i Haman zasiedli, aby pić, a miasto Szuszan oniemiało.

Malbim

14. Co oznaczają słowa **odpis tego pisma** i informacja, że zostało ono ogłoszone, w przeciwieństwie do dokumentów wspomnianych w poprzednim fragmencie?
 Na co miały być gotowe narody tego dnia?
 Dlaczego dekret został zatrzymany w Szuszan, dopóki nie wyruszyli posłańcy?
15. Jak wyjaśnimy bezdusność króla, który w obliczu ludobójstwa beztrąsko ucztował? I co oznacza, że Szuszan **oniemiało**?

אַחֲשׂוּרֵשׁ נִכְתָּב וְנִחַתָּם בְּטִבְעַת הַמֶּלֶךְ:
 "וְנִשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־
 מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיר לְהַרְגֵּן וּלְאַבֵּר
 אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד־צִקְז טָרַף
 וְנָשִׂים בָּנוּם אַחֲרָה בְּשִׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ
 שְׁנַיִם־עָשָׂר הוּא־יְחַדֵּשׁ אֶדְרֵךְ וּשְׁלָלָם
 לְבוֹז: " פֶּתִישְׁנֹן הַפְּתָב לְהַנְתֵּן דָּת בְּכָל־
 מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל־הָעַמִּים לְהַיִּזֵּן
 עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה: " הָרָצִים יִצְאוּ
 הַחֹפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה
 בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהַמֶּזֶן יִשְׁבוּ
 לְשִׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוֹשַׁן נְבוּכָה:

